

13.9.2017

Kirjastoverkkopalvelut

Konsortioryhmän kokous 13.9.2017

Aika keskiviikko 13.9.2017, klo 13.00–16.00

Paikka Kansalliskirjasto, Leipätehdas, Kaikukatu 4, kokoushuone Kaneli (V520)

Paikalla arkistonjohtaja Outi Hupaniitty, Suomalaisen Kirjallisuuden seura (puheenjohtaja)
kirjastonjohtaja Minna Niemi-Grundström, Tampereen yliopiston kirjasto
informaatikko Hannu Hahto, Tampereen ammattikorkeakoulun kirjasto, etäyhteydellä
yksikön päällikkö Outi Örn, Valtioneuvoston tietotuki- ja julkaisuyksikkö, etäyhteydellä
päällikkö Matti Sarmela, Valtakunnallinen kehittämissyksikkö, Helsingin kaupunginkirjasto
kirjastonhoitaja Irma Reijonen, Kansalliskirjasto
apulaisjohtaja Mikko Kuutti, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti
yli-intendentti Ismo Malinen, Museovirasto
ylitarkastaja Miia Herrala, Kansallisarkisto
kokoelmapäällikkö Leena Paaskoski, Lusto
johtaja Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto, Kirjastoverkkopalvelut
kehityspäällikkö Lauri Saarikoski, Yle arkisto

Poissa palvelupäällikkö Maria Virtanen, Kansalliskirjasto
tietokanta-asiantuntija Pertti Föhr, Lahden ammattikorkeakoulun kirjasto
museolehtori Sanna Valoranta-Saltikoff, Pedaali ry
päällikkö Elina Selkälä, Yle arkisto
arkisto- ja kirjastopäällikkö Hanna-Leena Paloposki, Kansallisgalleria
palvelupäällikkö Mika Salokangas, Kansalliskirjasto
projektipäällikkö Sanna Marttila, Open Knowledge Finland
koordinaattori Maija Hupli, Yle arkisto

Kutsutut asiantuntijat

palvelusuunnittelija Susanna Eklund, Kansalliskirjasto
lakimies Pekka Heikkinen, Kansalliskirjasto
suunnittelija Sampsa Heinonen, Museolitto
kehittämisspäällikkö Erkki Tolonen, Kansalliskirjasto
palvelusuunnittelija Erika Kallinen, Kansalliskirjasto (sihteeri)

1. Kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja asialistan hyväksyminen

Esitys

Avataan kokous. Puheenjohtaja toteaa osallistujat. Yle arkiston edustajat konsortioryhmissä vaihtuvat. Koordinaattori Maija Huplin sekä hänen varajäsenensä tuottaja Katja Bargumin tilalle nimitetään Yle arkiston päällikkö Elina Selkälä ja varajäseneksi Yle arkiston kehityspäällikkö Lauri Saarikoski konsortioryhmän loppukaudeksi. Asialista hyväksytään.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.01 ja totesi osallistujat. Jäsenmuutos hyväksyttiin. Asialista hyväksyttiin.

13.9.2017

Kirjastoverkkopalvelut

2. Tilannekatsauksia museoiden taustajärjestelmähankkeisiin

Esitys

Sampsa Heinonen esitteli MuseumPlus RIA:n tilannekatsauksen. Liite 1: [Kookos-esittely](#)

Käsittely

Ensimmäiset MuseumPlus RIA:n käyttöön ottaneet museot ovat nyt tuotannossa. Järjestelmän käyttäjät tulevat valtaosin olemaan ammatillisesti hoidettuja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaisia museoita, mutta myös ei-ammattillisesti hoidettavia museoita ja hallinnonalan ulkopuolisia ammatillisia museoita on odotettavissa käyttäjiksi.

MuseumPlus RIA:n rajapintaa Finnaan on testattu ja integraatiota työestetään parhaillaan. Todettiin että aineistojen tuomisessa Finnaan on huomioitava, että hallinnonalan ulkopuolisten Finnaan liittymisen malli käsitellään ministeriössä vuoden 2018 aikana. Sitä ennen Finnaan voivat tuoda aineistojaan ainoastaan OKM:n hallinnonalaiset museot. Ei-ammattillisesti hoidetut museot voivat liittyä Finnaan ammatillisen museon vetämän yhteenliittymän mukana. Kookos-tiimi toimii liittymisvaiheessa järjestelmäntoimittajan roolissa. Finnan palvelusopimukset solmitaan museon ja Kansalliskirjaston välillä.

Esitys

Leena Paaskoski esitteli Collecten tilannekatsauksen. Liite 2: [Collecte-esittely](#)

Käsittely

Ensimmäinen versio Collectesta on julkaistu asiakaskäyttöön elokuussa. Tällä hetkellä järjestelmää muokataan saadun palautteen pohjalta. Collecte hyödyntää E-kuva -ohjelmiston tapaan valmiita ontologiapalveluita. Luetteloidun esineen tietoihin voidaan lisätä liitetiedostoja, esimerkiksi esineen kontekstittietoja valottavia kirjoja. Liitetiedostojen näyttämistä Finnassa harkitaan riippuen käyttötarpeesta ja käytön rajoitteista.

Esitys

Ismo Malinen esitteli museoiden yhteisen kuvatilauspalvelun tilannekatsauksen. Liite 3: [Kuvamyynti- ja tiedostonjakojärjestelmän uudistaminen -esittely](#)

Käsittely

Museoiden yhteisen, Finnaan tiiviisti integroidun, kuvamyyntipalvelun toteuttaminen on osoittautunut hyvin hankalaksi tiukan hankintalain vuoksi. Museovirasto tulee toteuttamaan oman järjestelmän, jota mahdollisesti tulee käyttämään pari muutakin museota. Helsingin kaupunginmuseon Helsinki.kuvia.fi -palvelu toimii jo nyt Finnan API:n päällä, samaa mallia harkitaan. Collecte -museoilla on tavoitteena toteuttaa kuvien selaaminen ja tilaus Finnaan hyödyntämällä. Todettiin, että jos Finna palvelee asiakkaita kuvien selailun käyttöliittymänä, ei taustajärjestelmillä ei ole niinkään väliä.

Keväällä 2017 selvitettiin asiakkaiden tarpeita museoiden kuvaustilauspalvelulle Valtiokonttorin D9- tiimin palvelumuotoilu-selvityksen avulla. Todettiin, että asiakkaita on analysoitu hyvin ja saadut havainnot koskettavat montaa organisaatiota.

3. Finnan tilannekatsaus

Esitys

Erkki Tolonen esitteli Finnan tilannekatsauksen. Liite 4: [Finna-tilannekatsaus](#)

13.9.2017

Kirjastoverkkopalvelut

Käsittely

Kuluvan vuoden aikana on keskitytty parantamaan Finnan suorituskykyä ja toimintavarmuutta. Yleisten kirjastojen liittymisten myötä Finnan käyttäjämäärät ovat edelleen voimakkaassa kasvussa. Finnaan on tulossa syksyn aikana useita yleisten kirjastojen kimppeja, jotka ovat ottaneet KOHA -järjestelmän käyttöön.

Finnan ulkonäkö uudistuu syksyn aikana. Uudistuksessa valmistaudutaan EU:n saavutettavuusdirektiivin vaatimuksiin. Uudistuksessa tulevia muutoksia testataan käyttäjillä. Todettiin että käyttäjätestauksissa kannattaa kiinnittää huomiota hakupalkin alle siirtyviin rajauksiin organisaationäkymissä, joissa on käytetty välilehtiä. Riskinä on sekaannus rajauksen ja välilehtien välillä.

Keskusteltiin, että Suomi.fi-palvelutietovaranto (PTV) ei sellaisenaan vastaa Finnan tarpeita, eikä korvaa sektoritoimialaisia tietokantoja (kirjastot.fi kirjastohakemistoa ja Museoliiton ylläpitämää museotietokantaa). Valtiokonttorin maksupalvelua testataan ja otetaan käyttöön asteittain 2017 lopussa ja ensi vuoden alussa. Tätä tehdään aluksi yleisten kirjastojen kanssa.

4. ATT ja KDK -tilannekatsaus

Esitys

Erkki Tolonen esitteli ATT ja KDK-tilannekatsauksen. Liite 5: [ATT ja KDK-tilannekatsaus](#)

Käsittely

ATT ja KDK -hankkeiden yhdistymisellä edistetään tutkimuksen avoimuutta, kulttuurisisältöjen saatavuutta ja palveluiden digitalisointia. Hankkeiden yhdistymistä edistää muun muassa Näyttörajoitetut kuvailutiedot ja käyttörajoitetut aineistot (NKR) -työryhmä, jonka tavoitteena on muodostaa vuoden loppuun mennessä kokonaisnäkemys siitä, kuinka näyttö- ja käyttörajoitettuja aineistoja voisi hyödyntää Finnan kautta. Ratkaisumallin on tarkoitus hyödyttää kaikkia KDK-ATT -hankkeen piirissä olevia organisaatioita, ei vain arkistoja.

Todettiin että tutkimusaineistoihin liittyy myös aineiston käyttörajoituksiin sekä käyttäjänhallintaan liittyviä kysymyksiä. Tässä yhteydessä olisi hyvä ottaa huomioon Suomi.fi -tunnistautuminen osana käyttäjänhallinnan ratkaisuja.

5. Tietosuoja-asetuksen tilannekatsaus

Esitys

Pekka Heikkinen esitteli tietosuoja-asetuksen tilannekatsauksen.

Liite 6: [EU:n yleinen tietosuoja-asetus tilannekatsaus](#)

Liite 7: [Varautuminen EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen](#)

Liite 8: [EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanotyöryhmän mietintö](#)

Käsittely

Tietosuoja-asetuksen henkilötietojen sallitut käsittelyperusteet on lueteltu artiklassa 6. Ne eivät juurikaan poikkea nykyisen henkilötietolain sallimista käsittelyperusteista. Rekisterinpitäjä on se taho, joka päättää aineiston käsittelyn tavoista. Finna ei ole oikeushenkilö, joten sitä ei voida tulkita rekisterinpitäjäksi tai käsittelijäksi. Tiedon julkistaminen voidaan kuitenkin tulkita käsittelyksi. AHAA-hankkeen suhteen tämä puolestaan tarkoittaa, ettei yhteistä toimijatietokantaa välttämättä pystytä muodostamaan ja palvelun tekninen toteutus vaikeutuu huomattavasti. Koko kulttuuriperintösektoria koskeva laki olisi hyvä saada, mutta se on ongelmallinen, koska eri

13.9.2017

Kirjastoverkkopalvelut

toimijoiden, esimerkiksi yliopistojen ja valtion virastojen, juridiset asemat eroavat toisistaan. Kansalliskirjaston osalta aiheena on ratkaista asia yliopistolain muutoksella.

Tietosuoja-asetus on astunut voimaan ja sitä ryhdytään soveltamaan viimeistään 25.5.2018. Ohjeistusta on annettu, ks. esityksen liitteet, mutta koska sääntelyä vasta muotoillaan kansallista toteutusta varten, konkreettisia ohjeita ja soveltamiskäytäntöjä ei vielä voida antaa.

Päätettiin, että ennen seuraavaa konsortiokokousta järjestetään kokous OKM:n ja Kansalliskirjaston välillä erityisesti Finnaan liittyvän problematiikan ratkaisemiseksi. Kokouksen tuloksista tiedotetaan seuraavassa konsortioyhmän kokouksessa. Organisaatioissa on hyvä tiedottaa asetuksesta henkilökunnalle.

6. Valmistautuminen konsortioyhmän toimikauden päättymiseen

Esitys

Susanna Eklund kertoi valmistautumisesta uuden konsortioyhmän nimeämiseen nykyisen ryhmän toimikauden päättyessä 2017 lopussa. Liite 9: [Konsortioyhmä uudelle kaudelle](#)

Käsittely

Konsortioyhmän jäseniä esittäviä tahoja tullaan lähestymään syksyn aikana. Nimitysten etenemisestä tiedotetaan seuraavassa kokouksessa. Arkistosektorin yhteistyöverkosto lakkautetaan. On selvitettävä, mikä taho jatkossa esittää valtionapua saavien yksityisarkistojen edustajaa konsortioyhmään.

7. Tiedotusasiat

Tapahtumat ja tilaisuudet

- Syksyn Finna-tapaamiset
  - 3.10. klo 13–15 (Arkistot)
  - 4.10. klo 13–15 (Museot)
  - 5.10. klo 13–15 (Yleiset kirjastot)
  - 6.10. klo 10–12 (Korkeakoulukirjastot)
- Finna-koulutukset
  - Finnan peruskoulutus 23.11.
  - Finnan hallintaliittymän peruskoulutus 24.11.
  - Finnan hallintaliittymän syventävä koulutus 29.11.
- Muut syksyn Finna-tapahtumat
  - [Finnan viestintätyöpaja 21.9.2017](#) klo 9:00–12:00
  - [Kirjastoverkkopäivät](#) ti 24 - to 26.10. klo 9:00–16:00
  - Aineistotyötyöpaja 8.12.

Käsittely

Sektoritapaamisissa tiedotetaan Finnan ulkoasu-uudistuksesta.

Aineistotyötyöpajaan yritetään saada uutta käyttönäkökulmaa ja siihen toivotaan aktiivista osallistumista.

8. Muut asiat

Vuosikello tarkastettiin.

13.9.2017

Kirjastoverkkopalvelut

Projektisuunnitelma 2018 käsitellään konsortiorhymän marraskuun kokouksessa. Palvelusopimuksen uusimiseen valmistaudutaan.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään keskiviikkona 15.11.2017, klo 13–16.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:33.

LIITTEET

Liite 1:

https://www.kiwi.fi/download/attachments/85459467/kookosesittely_finnakonsortio09132017.pptx?version=1&modificationDate=1505210457891&api=v2

Liite2: <https://www.kiwi.fi/download/attachments/85459467/Collecte->

<sittely%20Finna%2007092017.ppt?version=1&modificationDate=1504845935892&api=v2>

Liite 3: <https://www.kiwi.fi/download/attachments/85459467/Kuvamyyni-%20ja%20tiedostonjako%C3%A4rjestelm%C3%A4n%20uudistaminen%20tiivistelm%C3%A4%202017.pdf?version=1&modificationDate=1505211336617&api=v2>

Liite 4:

https://www.kiwi.fi/download/attachments/85459467/Finna_tilannekatsaus_konsortio_13-09-2017.pptx?version=5&modificationDate=1505298668286&api=v2

Liite 5:

https://www.kiwi.fi/download/attachments/85459467/ATT_KDK_tilannekatsaus_konsortio_13-09-2017.pptx?version=2&modificationDate=1505139173291&api=v2

Liite 6: <https://www.kiwi.fi/download/attachments/85459467/EUTietosuoja->

<asetusFINNA%2013.9.pptx?version=2&modificationDate=1505306168757&api=v2>

Liite 7:

<https://www.kiwi.fi/download/attachments/85459467/VARAUTUMINEN%20EU.docx?version=1&modificationDate=1505210722744&api=v2>

Liite 8:

<https://www.kiwi.fi/download/attachments/85459467/OIKEUSMINISTERI%20H%C3%84KK%C3%84NEN.docx?version=1&modificationDate=1505210896215&api=v2>

Liite 9:

https://www.kiwi.fi/download/attachments/85459467/Konsortiorhym%C3%A4_uudelle_kaudelle.pdf?version=1&modificationDate=1504688481910&api=v2